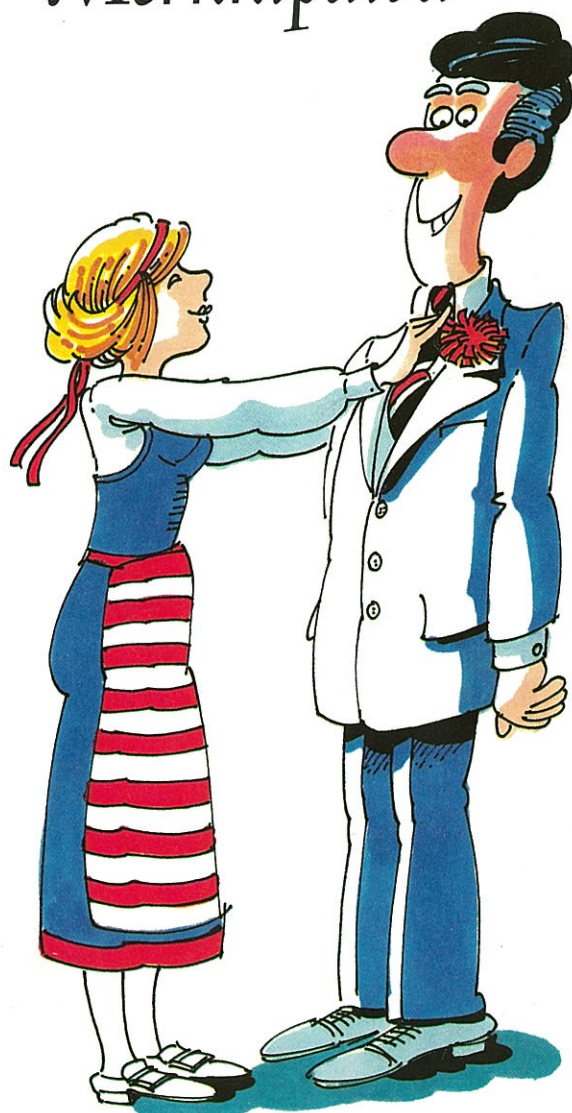

Mikonpäivä
on
Merkkipäivä

Mikko on aina ollut Merkkihenkilö ja Mikonpäivä Merkkipäivä

Paljon on puhuttu Mikosta, Mikaelista tai Mikkelistä. Ja aina saman päivän tiimoilla, jopa viikonkin. Se viikko oli runtuviikko. Silloin juhlittiin, annettiin lahjoja – vanttuuvilloja ja vyölinavaatteita. Poltettiin kokkoja ja luettiin loitsuja. Ja ellei Mikkona ennustanut, ei kannattanut ennustaakaan.

Mikonpäivään päättyi sadonkorjuu ja sitä piti juhlittaman

Mikonpäivänä piti olla viljat, perunat, lantut ja nauriit aitoissaan ja kuopissaan. Katsottiin nimittäin, että jos Mikkona ei vilja vielä ole korjattu, ei sitä enää omistakaan. Samaa ajateltiin villoista, joita ei oltu keritty.

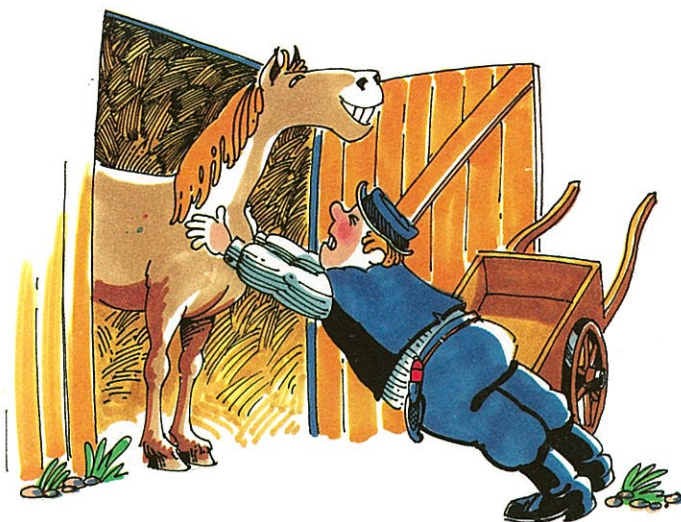
Mutta kun työt oli tehty, oltiin valmiita tosi isosiin juhliin, joita kesti viikonkin – köyriiviikon eli runtuviikon. Runtu tulee muinaisruotsin sanasta drunta, joka tarkoittaa juhlien jälkeen rehvakkaasti vietettyä viikkoa.

Syyttä ei sanottu, mikä lie Mikko miehiään, mielivaltainen elämöitsijä.

Vastapainoksi oli pakko todeta, että jos Mikkona peruna oli kuopassa, sai kirkossakin istua rehellisesti.

Myös karja pantiin Mikkona suojiinsa ja mitä erilaisimpien menojen saattelemana

Kaikkien taivaallisten menojen tarkoituksena oli saada eläimet sikiämään hyvin ja lihomaan kunnolla. Eli tuottamaan maallista onnea: menestystä ja vaikutusvaltaa.

Rengit ja piijat toivat karjan laitumilta, mutta emännän ja isännän piti itse viedä ne talvisuojiiin. Hevoset takaperin, muuten ei hyvä seurannut. Ensin oli talli lakaistava ja rip-suttava metsänpöllöllä ja ruumiinpesuvastalla. Samoin oli hevonen pyyhittävä kolmesti päästä häntään päin pitkin selkää, kun se oli saatu talliin.

Lammasonnen parantamiseksi tarvittiin muun muassa kolmen kusiaispesän väki. Haluttaessa mustia ja valkoisia lampaita piti pirtin uuniin panna mustia ja valkoisia puita.

Kellokkaita ei Mikonpäivän jälkeen enää saanut olla. Siksi riisuttiin lehmillä silloin nuo merkinantolaitteet. Se ei vielä tuonut lehmionnea. Navetan kynnykseen piti porata reikä ja panna siihen elohopeaa ja jauhoja ja leppätappi päälle. Vasta sen ja muutaman loitsun jälkeen alkoi karjaonni olla parhain päin. Ja väki uskalsi nukkua yönsä rauhassa.

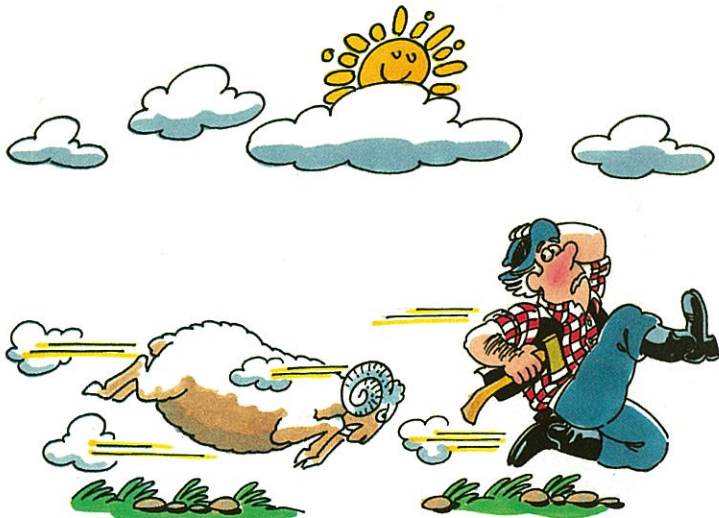
Lehmionnen vuoksi saattoi tietysti käydä hakemassa vielä kolmelta veroa maksavalta tilalta lantaa ja rikastuttaa sillä omaa navettaansa. Niin oli muuten veronmaksukin arvossaan.

Mikkona metsämiehet kiersivät omat reviirinsä, kuka noituen, kuka hiljaa hiipien. Tässäkin puuhassa apua saatiin muurahaisista – tai sitten kuolleista oravista.

Oli niitä taikoja toki muitakin. Mutta moni pitäjä piti näitä tehokkaimpina.

Mikkona teurastettiin Mikon pässi tai lammas

Joka kevät valittiin sopiva eläin Mikonpäivänä syötäväksi. Se ristittiin Mikoksi ja noiduttiin: "Anna Valpuri luuta. Kyllä Mikko lihat antaa". Eikä Mikko-pässin villoja saanut keritä. Koko elukka piti syömän yhdellä kertaa. Isossa talossa meni tietysti useampikin.

Pässin pää vietiin uhripuuhun, samoin käpälät. Kalaonnen kartuttamiseksi saatettiin kantaa luut kala-apäjille, Ahdin valtakuntaan.

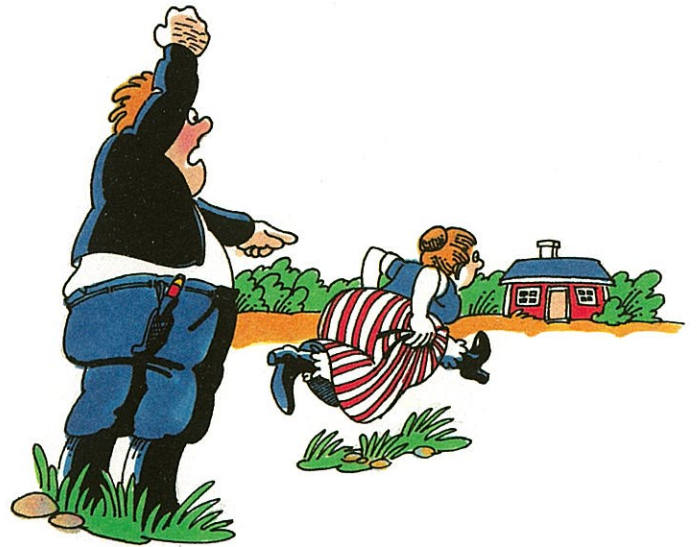
Muttei sellaista ylensyöntiä, ettei kieltojakin. Raakoja nauriita ei saanut syödä, sillä ne aiheuttivat paiseita koko seuraavaksi vuodeksi, ihan Mikkoon saakka.

Ilman Mikko-pässin tai -lampaan teurastamista olisi koko karja kuollut. Ainoa mahdollisuus pitää muut elikot hengissä oli syödä ainakin yksi viaton. Eloon jääneitä lepytettiin sitten syöttämällä niille kukkia Mikonpäivänä.

Mikonpäivän mässäilyssä muistettiin tuonpuoleisiakin

Paholaista ruokittiin Mikkona villavuonalla, joka pantiin kallionkoloon. Tämä siksi, ettei paholainen tulisi kesällä omin luvin ottamaan.

Pyhille miehille vietiin mm. lihaperunoita ja juustoa saunan kiukaalle. Haltioille piti Mikonpäivän aamuna antaa yhdeksän tippaa viinaa, voitaleipää ja vasikanjalkaa. Mikonpäivän mässäilyn murutkin kerättiin ja jaettiin jouluna kaikille elokkaille.

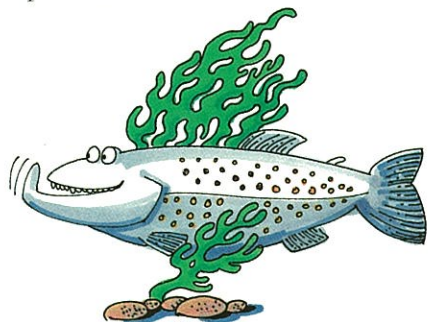
Ämmät ajettiin Mikkona pirttiin

Koska karjan ja viljan piti olla Mikonpäivänä sisällä, ei naisväellä ollut mitään asiaa olla ulkona. Se jouti pirttiin. Ja koska lampaiden piti olla keritty Mikkoon mennessä, riitti naisille puuhaa. Jos ei muuta, niin ainakin kehruuta.

Mikko heitti kylmän kiven kaivoon

Mutta terveydestään välittävien piti pitää jalkojaan lähteessä vielä Mikkonakin. Tämä taika tiesi, ettei jalkoja talvella paleltanut. Asiaa paransi vielä hokema. Piti sanottaman: "Tuo tulta, sullo kekäleitä kenkään". Ja asiat olivat kunnossa.

Mikonpäivä antoi myös selvät ennusmerkit seuraavan kesän tuloon saakka. Jos ojat jäätyvät ennen tai jälkeen Mikonpäivän, lähtevät jäät järivistä vastaavasti ennen tai jälkeen Valpurin. Saitä kannatti seurata.

Mikonpäivän seutu on herkullista kutuaikaa

Kahta puolta Mikonpäivää ovat aina kuteneet itse lohikalat ja lohien heimolle läheistä sukua olevat. Muikut, siiat, tammukat, nieriät ja merilohet.

Omat mekut oli lohien syöjilläkin. Mikonpäivänä tykkäsivät tytöt mennä kirkolle, tyhjä puukontuppi vyöllä. Pojat panivat puikon mieleisensä tytön tuppeen. Jos oli sulho sopiva, pisti tyttö puikon peräseinän rakoön, muutoin oven päälle.

Mikosta alkoi viinan keitto ja pyhäinpäivään se päättyi

Perimätiedonkin mukaan viinaa keitettiin paljon. Keittämisestä huolehtivat piät. Ensiksi keitettiin talon viinat, sitten renkien, ja lopuksi piikojen omat viinat.

Jos juotiin ja juhittiin Mikkona enemmän oluella, tyhjenettiin jouluna sitten ne Mikon viinasammiot – pirttiuiljelyn aikaan. Sillä yleinen toteamus oli, mikä jouluna juuvuksissa tehdään, se Mikkona rapakolle saadaan.

Juhlivat Mikkoa palvelijatkin

Jos juhli isäntäväki Mikkona aittojensa täyttymistä, juhlivat Mikkoa palvelijatkin. Palvelijain vuosi päättyi Mikkoon ja alkoi runtuviikon jälkeen. Oli se juhlimisen arvoinen asia.

Palvelijat saivat vuoden ansionsa rahassa sekä oluessa, ja viinassakin, leivässä ja juustossa. Ja monasti vielä pestirahaa uuden kauden alkajaisiksi. Mikkona saivat palvelijatkin ajaa hevosilla kirkkoon. Hevosilla oli silloin valkka loimi selässä.

Oli se makeata elämää säätyyn katsomatta.

Mikonpäivä on Merkkipäivä

"Jos tietä tahdot kuinga sinä vuonna käy, ota yxi tammen omena Michelin päivänä. Jos se on käsnäinen, merkitze pahan vuoden. Jos häneszä on kärpäsiä, nijn tule kohtullinen vuosi. Jos se on matonen, se merkitze hyvää, mutta jos häneszä ei mitän ole, nijn tule tautinen vuosi."

Tälläiset ohjeet tulevan vuoden ennustamiselle annettiin Talon-Pojan Sää eli Ilma-Kirjassa Anno Domini 1773.

Mikonpäivä on siis merkkipäivä, jolla on jo vuosisataiset perinteet. Nokia herätti perinteet syyskuun 29. päivänä 1977 ja kutsui ystäviään viettämään Mikonpäivää ja nauttimaan perinteisiä herkkuja.

Nyt on kulumut jo kymmenen vuotta siitä päivästä, jona Nokia ensi kerran Mikkoaan Mikkona juhli. Kymmenen vuoden ajan Mikonpäivä on ollut myös Nokian ja suomalaisen tietokoneollisuuden suuri juhlapäivä.

Perinteemme vahvana pitämiseksi juhlimme Mikkoamme tänäkin vuonna, Anno Domini 1987.

Ja koska Mikonpäivään liittyy ennustaminen, ennustamme Mikollemme hyviä vuosia, menestystä ja vaikutusvaltaa – sillä tammen omena on varmasti matonen Michelin päivänä.

Nokia
Informaatiojärjestelmät